

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

209. An concedere possit monitoriales, de quibu Trid. sess. 25. c. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

administrationem verum seu jurium in aliquo territorio non habent, aut imperium saltem mixtum; sed tantum potestatem simpliciter iudicandi, ut hi nequeant principaliter restituere seu tractare causam restitutionis in integrum, pro ut in *cit. l. ult. & colligitur ex sensu contrario & cit. c. causa* Pith. num. 64. Laym. num. 4. qui etiam rationem addunt: quia simplex iurisdictio non exercetur per liberum seu nobile Judicis officium, sed per mercenarium, quod actioni merè civili deservit; restituere autem in integrum, ut dictum, sit actus Imperii mixti, quod nobili officio Judicis exercetur. Multoque jam minus delegati à talibus iudicibus ordinariis, qui administrationem non habent, sed tantummodo facultatem iudicandi hanc restitutionem facere, aut de ea cognoscere possunt, pro ut expressè habet textus *cit. c. causa*. nisi forte hæc causa restitutionis coram iis incidenter mota fuerit, ut habet idem textus. Cujus postremi rationem hanc dant Pith. num. 66. Laym. num. 6. nempe quia delegatus ad causam principalem censetur etiam delegatus ad quamlibet causam, quæ cum ea causa principali coincidit, & est veluti accessoria; ideoque etiam ad negotia incidentia seu accessoria non requiritur nova commissio, nisi sint res majoris momenti & præjudicii. Porro idem est de arbitrariis compromissariis, quod cognoscere nequeant de causa restitutionis in integrum, nisi mota sit incidenter, seu incidat in causam principalem. Pith. num. 67. Laym. num. 6. juxta expressum textum *cit. c. causa*. Sed neque adhuc arbitri ex incidente cognoscentes de dicta causa restitutionis per se restituere in integrum possunt; quia nec imperium nec simplicem iurisditionem habent, sed nudam cognitionem; sed ad summum pronunciare & determinare, num restitutio à iudice petenda sit. Pith. *cit. num. 67.* Laym. num. 3.

3. Ampliatur secundò à Sbroz. *loc. cit. num. 4.* ut Vicarius concedere possit restitutionem in integrum tam quæ conceditur minori, quam quæ conceditur majori ex causa citat pro hoc Abb. in *c. ex literis. de in integr. restit. n. 11.*

4. Ampliatur terriò ab eodem num. 5. ut Vicarius generalis concedere possit restitutionem in integrum tam adversus sententiam suam, quam adversus sententiam Episcopi (quod tamen postremum negant alii; ut Pith. num. 68. in fine) citat pro se Sbroz. Stort. Odd. *tract. de rest. in integ. p. 1. q. 33. a. 22. num. 156.* Conrad. in *templ. Judic. l. 2. c. 6. §. 2. num. 10.* Marant. *de ordin. jud. p. 6. tit. & quandoque appell. num. 382.* Rebuff. in *pr. tit. for. Vic. num. 155.* Non secus ac viceversa Episcopus restituere potest contra sententiam sui Vicarii, ut Sbroz. num. 6. citans Abb. in *c. ex literis. num. 11.* Bertach. *de Episc. p. 1. q. 4. tit. de potest. Episc. circa judic. num. 67.* & plures alios. Et quamvis positive declaret contrarium Sbroz. num. 11. quod nimirum contra sententiam Episcopi restituere nequeat; ed quod restitutio in integrum contra sententiam tractari debeat coram Superiore ipsius iudicantis. *l. 1. c. ubi & apud quem rest. in integ. & l. adversus c. si adversus rem jud.* Addit tamen *ibidem* Sbroz. hanc declarationem non recipiendam per ea, quæ à se scripta sunt ante. Pro quo etiã facit, quod licet Judex habens etiam administrationem restituere nequeat contra sententiam majoris seu Superioris. *l. minor. ff. de minorib. atamen contra sententiam propriam vel eorum, qui æqualem vel inferiorem iurisditionem habent, re-*

stituere possit. Pith. *cit. n. 86.* juxta Gloss. in *cit. minor. v. non restituat. & l. in causa. ff. de minorib.* Adeoque multò magis id urgere videatur, dum iudicantis cum restituente iurisdictio est eadem, idemque tribunal.

5. Nihilominus limitanda hæc doctrina ita ut restituere nequeat contra sententiam suam, multòque magis contra sententiam Episcopi, ubi hæc transiisset in rem iudicatam. Sbroz. *l. c. n. 8.* citans Imol. Franc. Decium. in *c. tua. de appellat.* Roland. *conf. 38. & 43. in princip. l. 2.* Covar. &c. Delegatus siquidem etiam Principis (intellige etiam ad universitatem causarum) non potest principaliter restituere in integrum contra sententiam suam definitivam; quia postquam sententiam suam semel protulit, functus est suo officio sive bene sive male, ejusque iurisdictio cessat. *c. in literis. de off. Jud. deleg. Pith. l. c. n. 65.* Nisi tamen talis potestas restituendi ei specialiter commissã sit à Principe, vel ab eo, qui ordinariam iurisditionem cum administratione habet. Pith. *ibidem.* Quin nec ipsum Judicem ordinarium habentem administrationem posse restituere in integrum contra sententiam definitivam suam, vel etiam Vicarii aut delegati sui, nisi forte is sit Princeps supremus, satis indicat Pith. *cit. n. 68.* dum ait: *solus Princeps, qui superiorem non recognoscit, ut Imperator aut Rex, potest aliquem adversus sententiam definitivam ipsius Principis vel Vicarii sui, qui vice principis iudicavit, aut delegati ipsius restituere in integrum.* Pro quo citat *l. minor. §. sed etsi. ff. de minorib. l. adversus rem Judic. & ibi Bartol.* Secus tamen est, ubi sententia non esset definitiva, & res non transiisset in iudicatum. Sbroz. *cit. n. 8.* Pith. *n. 68. v. g.* Ubi sententia esset interlocutoria, ut Pith. vel etiam ut Sbroz. quando lata esset sententia in contumaciam illius, qui ex forma statuti haberetur pro confesso & convicto, quæ nunquam transiisset in rem iudicatam.

Questio. 209. An Vicarius concedere possit monitoriales, de quibus Tridentinum Sess. 25. c. 8. nempe contra detinentes res alienas, aut scientes eas detineri ab aliis, ut nisi restituant, vel revelent detentores intra certum tempus, sint excommunicati.

1. **R**espondeo: In hoc non convenire AA. Primò id non posse Vicarium sine speciali commissione Episcopi, tenent apud Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 42.* Ugol. *de potest. Episc. c. 45. in princip. Campanil. in divers. Rub. juris can. rubric. 11. c. 15.* Narbon. *de appell. à Vicar. ad Episc. p. 1. n. 205.* Barbof. *de potest. Episc. allegat. 46. n. 6. & juris eccles. l. 1. c. 15. n. 20.* Pro hac sententia vide plura adducta per Fagn. *loc. paulo post citanda.* E contra eas posse decernere tam Episcopum quam Vicarium, & quidem in sola Vicariatus commissione, tenent Sbroz. *l. 2. q. 171. n. 2.* Ventrigl. *l. c.* dicens hanc sententiam magis communem ac veriore, ac citans pro ea Henniq. in *sum. l. 13. c. 17. §. 4.* Zerol. in *pr. episc. p. 1. v. Vicarius §. 17.* Suar. *Tom. 5. d. 2. sect. 1. n. 2.* Sayr. *de cons. l. 1. c. 9. n. 33.* Leo *thesaur. for. eccles. p. 3. c. 2. n. 17.* Garc. *p. 5. c. 8. n. 94. 97. & seq.* quam plurimos insuper alios pro hac sententia vide apud Barbof. *l. c. n. 7.* pro qua sententia respondisse ait Fagn. in *c. quoniam. de off. deleg. n. 42.* Pontificem 27. Febr. 1583, posse Vicarium tam Episcopi quam Capituli

concedere has literas monitoriales ad finem revelationis pro rebus deperditis, & addidisse sanctissimam rationem; quia hic est actus jurisdictionis contentiosa, quae comprehenditur sub generali commissione. Afferitur & pro ea à Garc. p. s. c. 8. num. 97. clara declaratio S. Congregat. Concil. *super cit. loc. in Elborensi* sic habens: *Vicarius potest concedere literas monitoriales, de quibus in presente decreto.* Ratio quoque datur, quod verba Concilii, quibus conceditur solis Episcopis decernere dictas monitoriales & excommunicationes, sub nomine Episcopi comprehendant etiam ejus Vicarium. Sbroz. l. c. n. 2. Garc. l. c. n. 95. & posita sint ad excludendum solos inferiores, etiam habentes Episcopalem jurisdictionem, & exemptos & nullius diocesis, ita ut in his exemptis & nullius diocesis, in quibus Episcopi non habent jurisdictionem, recurrendum sit ad sedem Apostolicam, pro ut censuit S. Congreg. Garc. *cit. num. 59.* Vide dicta supra, ubi de potestate Vicarii ad excommunicandum. Possit id ipsum Vicarium Capituli sede vacante, in quod transeunt omnia, quae sunt jurisdictionis necessariae, ut est excommunicationis promulganda facultas, tradit Barbof. *cit. alleg. 96. n. 10.* citatis plurimis.

2. Porrò an & qualiter idem quo ad dictas monitoriales possit Vicarius foraneus, iterum non conveniunt AA. non posse illum illas decernere sine speciali mandato Episcopi certum videtur. Et sic tenent apud Barbof. l. c. n. 9. Lazzar. *tract. de monitor. Sess. 2. q. 5. n. 9.* Ugol. *ubi supra.* Ricc. *resol. 235. &c.* Possit verò id de speciali concessione Episcopi, tenent Gallet. *in margarit. cas. v. litera 2.* apud eundem Barbof. *cit. num. 9.* qui & ipse eam sectari videtur. Dicit eandem probabilem Nerotius p. 2. *lucubr. l. 5. tit. 39. num. 21.* qui etiam pro hoc expressam recitat declarat. S. Congreg. de 7. Sept. 1630. apud Pignat. *loc. paulo post citand.* Qui tamen ipse ait, hanc declarationem procedere in casu omnino particulari, causa rationabili existente ob remotissimam distantiam Ordinarii. E contra hanc facultatem decernendi dictas monitoriales pro rebus deperditis seu subtractis non posse, nequidem ab Episcopo specialiter delegari Vicariis forensibus, sed solum Vicariis generalibus, asserit Pignat. *Tom. 1. Consult. 256.* ita decisum testans à S. Cong. Concil. 15. Junii. 1653. pro quo etiam Fagn. *in c. quoniam. de off. delega. num. 43.* citat aliam declarationem ejusdem S. Congreg. de 8. Febr. 1590. Vide posthac omnia de huius monitorialibus fidelissime disputantem Barbof. *cit. alleg. 96. per totam.*

Questio 210. *An Vicarius voluntatem puellarum habitum Regularem suscipere, aut professionem emittere volentium explorare possit, ut experietur, an coactae, an seductae sint, & an sciant, quid agant & cetera, quae disponit Tridentinum Sess. 25. de Regular. c. 17.*

Respondeo id eum non posse praesente Episcopo sine ejus speciali mandato. Barbof. *de potest. Episc. alleg. 54. num. 88.* Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. S. 1. num. 43.* Pax Jord. l. 12. tit. 12. num. 195. Sbroz. l. 2. q. 208. Possit verò id Vicarium absente aut impedito Episcopo absque ejus speciali licentia absolute tradit Pax Jord. Idem sentire videtur Sbroz. *loc. cit.* dum ait: *Vicarius absente Episcopo vel impedito, sine ab Episcopo specialiter deputatus explorare debet voluntatem virginis: dum enim casus diversos ponit, in quibus id possit Vicarius, nempe unum, dum Episcopus*

P. Leuwen. Vicarius Episc. Tom. 14

absens est, alterum dum ab Episcopo (intellige praesente) specialiter ad hoc deputatus est. E contra tamen tradit Ventrigl. quod ne quidem de speciali licentia Episcopi praesentis & non impeditis possit; possit id verò de speciali licentia Episcopi, dum id absens est aut impeditus. citat pro hoc Tambur. *de jure Abbatiss. d. 4. q. 2. num. 7.* Meroll. *Th. mor. d. 7. c. 6. dub. 33. num. 403.* Campanil. *in divers. Jur. Can. Rubric. Rub. 12. c. 16. num. 12.* de dicta exploratione voluntatis puellae suscepturae habitum aut professuram qualiter ea neglecta, Episcopus ejusve Vicarius contra Concilium fecisse censeantur, valeatque nihilominus professio omnia tali exploratione, etsi Abbatissa, quae talem admisit ad habitum & professionem absque dicta exploratione puniri possit & debeat. Vide Barbof. *alleg. 108. a. n. 8.*

Questio 211. *An Vicarius creare possit Doctores & Notarios?*

Respondeo ad primum: In casu, quo Episcopus forte ex privilegio vel jure aliquo speciali Apostolico posset scholaribus conferre gradum Doctoratus (uti plerisque Episcopos habere hoc privilegium asserit Sbroz. l. 2. q. 29. num. 2. citans pro hoc quamplurimos) Vicarius Episcopi hoc ipsum non poterit. Sbroz. *loc. cit. num. 4.* ea enim, quae de jure speciali competunt Episcopo, non veniunt in generali mandato Vicarii, Sbroz. *num. 5.* subdens *num. 6.* quod nec tale privilegium doctorandi competens Episcopo transeat in Capitulum Sede Episcopali vacante.

2. Ad secundum tamen respondet Sbroz. *loc. cit. num. 10.* quod etsi creare non possit Doctores praeterquam ex speciali mandato, possit tamen creare Notarios tanquam Ordinarius in sua diocesi. Pro quo citat Host. *in c. cum P. de fide instrument. Imol. in c. 1. tit. eod.* Sic idem quoque posse Capitulum Sede vacante tanquam Ordinarium, tradit cum eodem Imol. *loc. cit. Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 1. q. 10. num. 12.* apud Sbroz.

Questio 212. *Num Vicarius Episcopi à beneficiis & Vasallis Episcopi recipere possit juramentum fidelitatis?*

Respondeo ad primum: Possit Vicarium sine speciali mandato, saltem Episcopo absente aut impedito, recipere juramentum illud fidelitatis, de quo Trident. *Sess. 24. c. 12.* Sbroz. l. 2. q. 119. d. num. 3. receptio enim illius juramenti est jurisdictionis, & quae jurisdictionis sunt regulariter exerceri possunt per Vicarium. Sbroz. *cit. num. 3.* Et sic etiam juramentum fidelitatis recipi potest per procuratorem Sbroz. *loc. cit. num. 4.* citans *c. eam te. de jure jur. & ibi Canonistas.* Constare haec etiam videtur ex Trident. l. *cit.* ubi ait: *Provisi de beneficiis quibuscumque curiam animarum habentibus teneantur à die adeptae possessionis ad minus intra duos menses in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, coram ejus Vicario seu Officiali Orthodoxae fidei publicam facere professionem, & in Romana Ecclesia obedientiam se permansuros spondeant ac jurent. Provisi autem de Canonicis & dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus non solum coram Episcopo seu ejus Officiali, sed etiam in Capitulo idem facere teneantur.*

2. Resp. ad secundum: Vicarius Episcopi sine speciali mandato Episcopi nequit recipere juramentum fidelitatis à Vasallis feudum aliquod Episcopi habitibus; uti nec investituras de novo facere, aut antiquas

G 2

revo.